

La recerca qualitativa en estudis migratoris requereix consideracions ètiques específiques, més enllà dels codis estandarditzats

Ricard Zapata Barrero i Evren Yalaz, investigadors de GRITIM-UPF, són els autors d'un article acadèmic en el qual analitzen quins són els reptes ètics actuals que afronten els estudiosos en temes de migració.

03.04.2020

Quan es duen a terme recerques qualitatives en l'àmbit de la migració, els investigadors se solen enfrontar a qüestions ètiques particulars, ja que sovint treballen amb poblacions vulnerables, sensibles i de difícil accés, i la protecció dels individus participants i la gestió de

la informació esdevenen una tasca difícil.

Un article acadèmic fet per [Ricard Zapata Barrero](#), catedràtic del [Departament de Ciències Polítiques i Socials](#) de la UPF i director del Grup de Recerca interdisciplinari en Immigració ([GRITIM-UPF](#)), juntament amb [Evren Yalaz](#), membre del grup i investigadora postdoctoral de la Universitat, localitza quins son els reptes ètics actuals que solen afrontar els estudiosos en migracions, i reconeix la necessitat que els investigadors tractin els dilemes ètics cas per cas.

L'article localitza quins son els reptes ètics actuals que solen afrontar els estudiosos en migracions.

El debat ètic que enllaça la recerca qualitativa en migracions és un àmbit de reflexió recent, directament relacionat amb el desenvolupament d'estudis migratoris sobre població refugiada i vulnerable, i l'emergent i sovint imprevisible entramat jurídic i polític, que arriba fins i tot a criminalitzar els investigadors que tracten immigrants irregulars.

“La naturalesa exploratòria i flexible de la recerca qualitativa en l'àmbit dels estudis sobre migració demostra que els codis estandarditzats de conducta ètica no poden abordar adequadament els problemes emergents durant el procés de recerca qualitativa”, afirmen els autors de l'article.

En aquest context, **la recerca qualitativa implica sovint estar en contacte amb persones vulnerables**, que han experimentat la guerra, el maltractament, la tortura o altres situacions traumàtiques. En la majoria d'aquests casos, segons els autors, és imprescindible que els investigadors tinguin virtuts ètiques, com l'empatia per comprendre, per exemple, la realitat psicològica i cognitiva dels desplaçaments, mesurant les seves preguntes i exigències d'informació, sovint il·legals a ulls de les autoritats. Cal ser conscients que els individus implicats en la recerca poden tenir imatges negatives, desconfiança en l'entorn, o una lògica de supervivència en la mobilitat.

Els codis i pautes ètiques estandarditzats no són suficients per garantir la qualitat de la recerca

Actualment, hi ha àmplies pautes ètiques i codis proveïts per diverses organitzacions i associacions professionals de ciències socials, com l'Economic and Social Research Council, la Market Research Society i la British Psychological Association, entre d'altres.

Aquestes directrius (cadascuna des de la seva perspectiva, en funció de la seva àrea d'expertesa) identifiquen principis ètics importants i difícils de qüestionar, que han d'orientar la pràctica en la recerca. Alguns d'ells són el respecte a l'autonomia, la voluntarietat, el consentiment informat, la confidencialitat i l'anonimat, la responsabilitat de fer el bé i d'evitar danys o la justícia, entre d'altres.

No obstant això, segons els autors, aquest entorn no és suficient, i guiar-se exclusivament per la prevalença de normatives i revisions ètiques normalitzades pot ser perjudicial per a la qualitat de la recerca: “Les directrius estandarditzades poden ser massa àmplies per abordar els reptes ètics específics derivats d'aquesta vulnerabilitat; fins i tot pot portar els investigadors a equivocar-se quan no s'adeqüen a les especificitats dels contextos d'investigació en migració”, asseguren.

Ricard Zapata-Barrero i **Evren Yalaz** reivindiquen la necessitat d'incorporar aquestes qüestions als programes d'educació superior i d'ensenyar els principis ètics més adequats als joves investigadors, en un entorn acadèmic. La finalitat és que "els investigadors que facin recerca qualitativa sobre migracions estiguin preparats per participar activament en les consideracions ètiques i puguin prendre les seves pròpies decisions en totes les fases de la seva recerca", conclouen els autors.

Un article en el marc d'una línia de recerca de GRITIM-UPF, que donarà lloc a més publicacions

Aquest primer treball és una versió àmplia d'un article més enfocat, introductor i d'un monogràfic especial que es preveu publicar abans de l'estiu al [Qualitative Research Journal](#) amb contribucions multidisciplinàries i estudis de cas.

Aquesta contribució se situa dins de una línia de recerca en teoria de les migracions i metodologia qualitativa del GRITIM-UPF, que ja el 2018 va editar el manual [Qualitative Research In European Migration Studies](#) (open Access, Springer), traduït al turc, i amb més de 130.000 baixades. També sobre aquest tema, R. Zapata-Barrero està preparant l'edició d'un llibre amb el títol provisional *Concepts in Migration Studies: How Disputes on Concepts Shape Migration Studies Today*.

Treball de referència: Zapata-Barrero, Ricard; Yalaz, Evren (2019). "[Qualitative Migration Research Ethics: Mapping the Core Challenges](#)". *GRITIM-UPF Working Paper Series*, núm. 42 (winter).

Perfils dels protagonistes:

Ricard Zapata

Categories:

Recerca

Continguts relacionats:

El canvi climàtic, un dels factors emergents que influeixen en la migració a la Mediterrània

Per a més informació

Notícia publicada per:

Unitat de Comunicació i Projecció Institucional

- [93 542 21 00](tel:935422100)

- comunicacio@upf.edu